

Ierosināta lieta par ministra rīkojumu, ar kuru daļēji apturēta Rēzeknes pilsētas domes lēmuma par ēdināšanas izmaksām Rēzeknes pilsētas izglītības iestādēs darbība

Satversmes tiesas 3. kolēģija 2018. gada 14. februārī ierosināja lietu “Par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra 2017. gada 26. septembra rīkojuma Nr. 1-2/7346 „Par Rēzeknes pilsētas domes 2016. gada 22. decembra lēmuma Nr. 1872 “Par ēdināšanas izmaksu noteikšanu Rēzeknes pilsētas izglītības iestādēs un uzcenojuma apstiprināšanu” (protokols Nr. 103, 13. punkts) 1.3. apakšpunkta daļā par ēdināšanas izmaksu (vecāku maksas) noteikšanu speciālajās pirmskolas izglītības iestādēs un 7. punkta darbības apturēšanu” atbilstību likuma “Par pašvaldībām” 49. pantam”.

Apstrīdētais akts

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra (turpmāk arī – ministrs) 2017. gada 26. septembra rīkojums Nr. 1-2/7346 „Par Rēzeknes pilsētas domes 2016. gada 22. decembra lēmuma Nr. 1872 “Par ēdināšanas izmaksu noteikšanu Rēzeknes pilsētas izglītības iestādēs un uzcenojuma apstiprināšanu” (protokols Nr. 103, 13. punkts) 1.3. apakšpunkta daļā par ēdināšanas izmaksu (vecāku maksas) noteikšanu speciālajās pirmskolas izglītības iestādēs un 7. punkta darbības apturēšanu”¹.

Augstāka juridiska spēka norma

Likuma “Par pašvaldībām” 49. pants: “Nelikumīgu domes izdoto saistošo noteikumu vai citu normatīvo aktu vai to atsevišķu punktu darbību, izņemot šā likuma 47. panta kārtībā pieņemto lēmumu darbību, ar motivētu rīkojumu aptur vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs. Rīkojumā jānorāda konkrēto saistošo noteikumu vai cita normatīvā akta punkti, kuri atceļami kā nelikumīgi, vai jānorāda, ka atceļami saistošie noteikumi vai cits normatīvais akts kopumā. Rīkojums triju dienu laikā pēc tā izdošanas publicējams oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis” un nosūtāms attiecīgās domes priekšsēdētājam, kas ir atbildīgs par tā izpildi.

¹ Apstrīdētais akts pieejams šeit: <https://www.vestnesis.lv/op/2017/195.4> (skatīts: 14.02.2018).

Domes priekšsēdētājam divu nedēļu laikā pēc vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma saņemšanas jāsasauca domes ārkārtas sēde, kurā jāizskata jautājums par attiecīgo saistošo noteikumu vai cita normatīvā akta vai to atsevišķu punktu atcelšanu. Domes ārkārtas sēdes laiks un norises vieta laikus jāpaziņo vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram.

Ja dome nepieņem lēmumu par attiecīgo saistošo noteikumu vai cita normatīvā akta vai to atsevišķu punktu atcelšanu, tai triju mēnešu laikā pēc vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma saņemšanas jāiesniedz Satversmes tiesā pieteikums par ministra rīkojuma atcelšanu. Šajā gadījumā vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojums par domes saistošo noteikumu vai cita normatīvā akta vai to atsevišķu punktu darbības apturēšanu saglabā savu spēku līdz Satversmes tiesas sprieduma pasludināšanai.

Domei nav tiesību iesniegt Satversmes tiesā pieteikumu par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma atcelšanu, ja tā divu mēnešu laikā no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinuma saņemšanas dienas nav izpildījusi šā likuma 45. panta ceturtajā daļā noteikto pienākumu pieņemt lēmumu, kurā sniegts pamatojums, kāpēc dome nepiekrīt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas atzinumā norādītajam.

Ja dome vai tās priekšsēdētājs nepilda šā panta otrās vai trešās daļas noteikumus, nelikumīgie saistošie noteikumi vai cits normatīvais akts vai to atsevišķs punkts atzīstams par spēku zaudējušu. Par to vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs paziņo oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.

Lietas fakti

Lieta ierosināta pēc Rēzeknes pilsētas domes (turpmāk – Dome) pieteikuma. Ministrs 2017. gada 26. septembrī ar apstrīdēto aktu apturējis atsevišķu Domes 2016. gada 22. decembra lēmuma Nr. 1872 “Par ēdināšanas izmaksu noteikšanu Rēzeknes pilsētas izglītības iestādēs un uzcenojuma apstiprināšanu” (turpmāk – Lēmums) punktu darbību. Pēc ministra ieskata, Dome, pieņemot Lēmumu, ir pārkāpusi normatīvos aktus, kas noteic tai pienākumu nodrošināt ēdināšanu pašvaldības padotībā esošajās speciālajās izglītības iestādēs.

Dome izskatījusi apstrīdēto aktu ārkārtas sēdē un nolēmusi Lēmumu atstāt bez izmaiņām, kā arī iesniegt Satversmes tiesā pieteikumu par apstrīdēto aktu. Dome uzskata, ka apstrīdētais akts izdots, pārkāpjot ministram likumā “Par pašvaldībām” 49. pantā noteikto kompetenci. Lēmums neesot normatīvs akts, tādēļ ministrs nevarot veikt tā tiesiskuma kontroli.

Dome arī norāda, ka, pieņemot Lēmumu, tā rīkojusies atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Apstrīdētais rīkojums esot pamatots ar Ministru kabineta 2016. gada 15. jūlija noteikumu Nr. 477 “Speciālās izglītības iestāžu, internātskolu un vispārējās izglītības iestāžu speciālās izglītības klašu (grupu) finansēšanas kārtība” 6. punktu². Taču Ministru kabinetam neesot bijis likumā noteikta pilnvarojuma šo normu izdot.

Tiesas process

Satversmes tiesa ir uzaicinājusi ministru līdz 2018. gada 16. aprīlim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lietas sagatavošanas termiņš ir 2018. gada 14. jūlijs. Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Lina Kovalevska

Satversmes tiesas priekšsēdētāja palīdze
Lina.Kovalevska@satv.tiesa.gov.lv
67830748, 29813216

² Ministru kabineta 2016. gada 15. jūlija noteikumu Nr. 477 “Speciālās izglītības iestāžu, internātskolu un vispārējās izglītības iestāžu speciālās izglītības klašu (grupu) finansēšanas kārtība” 6. punktā ir noteikts, ka izglītības iestādes uzturēšanas izdevumus šo noteikumu 2.2. apakšpunktā minētajām izglītības iestādēm sedz no pašvaldību budžeta finanšu līdzekļiem.